

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

Quo[modo] p[otes]t scire aliq[ui]s se diliger[e] deu[m]. [sermo]. ix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

De oratiōe dnica

ligim⁹ naturali amore: et quis magis atti-
ner nobis q̄ ipse de⁹: qui et creavit ania-
nas et corpa formavit: p̄pter qd̄ vocamus
eū patre. Nō dixit illa sancta mulier filiis
q̄. **Dach. viij.** Nescio qualis in vtero meo
apparuitis. **Et. Glide supra s̄mone. vj.** in
introitu. **Quarto diligere debem⁹ deū**
sup oia rōne beneficentie. Nā et beneficijs
p̄uocamur ad diligendū benefactores no-
stros: quibus et naturali rōne obligamur
ad antidota. i. ad retributionē et gratiarū
actionē. **Hac rōne maxime debemus dili-
gere deū:** a quo infinita beneficia accepti-
mus. **Et in generali referā ser. vij.**
Primū est beneficiū creationis.
Tertiuū est beneficiū redemptionis.
Quartū est beneficiū expectationis.
Quintū est beneficiū iustificationis.
Sextū est beneficiū glorificationis.

**Quomō potest scire aliq̄s se
diligere deū. Sermo. ix.**

D̄ster noster.

His supra sermone primo q̄-
bus rōnib⁹ inducimur ad deū
sup oia diligendū. Nunc sequit̄ videre an
possimus p̄ certo cognoscere q̄ ex charita-
te deū diligam⁹. **Salutē s̄go. zc.** **Pro-**
ductōe s̄monis notandū q̄ tota vis
nostra et intētiō debet ad hoc ferri vt cha-
ritatē deī habeam⁹. **Ipsa em̄ est regina et**
forma virtutū: sine qua nulla alia s̄a est:
et nullū opus quantūlibz bonū est merito-
riū: a qua omne bonū opus p̄cedit et meri-
toriuū est. **De p̄mo loquit̄ apls. i. Co. xij.**
Si linguis hoim loquar et angeloz: chari-
tatē autē nō habuero: factus sum velut es-
sonans aut cymbalū tinniens. **Et si habue-**
ro p̄phetias et nouerim mysteria omnia: et
omne scientiā: et habuero oēm fidē: ita vt
montes transferā: charitatē autē nō habue-
ro: nihil sū. **Et si distribuero in cibos pau-**
peruz oēs sc̄caltates meas: et si tradidero
corpus meū ita vt ardeam: charitatē autē
nō habuero: nihil mibi p̄dest. **Ex qua au-**
croitate habet: q̄ neq̄ virtus theologica/
neq̄ moralis/ neq̄ gra gratis data/ neq̄
aliq̄d genus de opere bonoz/ valet ad me-

ritū sine charitate. **De secūdo vero habet**
ibi dē: cuz subdit. Charitas patris est: be-
nigna est. **Charitas nō emulatur. nō agit**
perperā. nō inflatur. nō est ambitiosa. nō
querit q̄ sua sunt. nō irritat. nō cogitat ma-
lum. nō gaudet sup iniquitates: cogit autē
veritatē: oia suffert: oia credit: oia spe-
rat: oia sustinet. **Et qua auctoritate habe-**
tur: q̄ oēs aci⁹ virtutū theologicarū et mo-
raliū/ imperant a charitate: vt pote a foni-
te ois bone opationis et ois meriti. **Et si**
maxime debemus niti vt illā habeam⁹:
et possideam⁹: qz illa habita/ omne bonū ha-
bemus: qz oim bonoz mater est. **Et vt d̄-**
ct̄ Aug. xv. de trinitate/ loquēs de chari-
tate dicit. Nullū est isto dono excellētius:
soli est qd̄ diuidit̄ inter filios regni eter-
ni/ et filios p̄ditōis eterne. **Si autē querit̄**
Utrū p̄ certo possim⁹ cognoscere q̄ deū
ex charitate obligamus: Est notandū p̄-
inrelligētia clariorū hui⁹ questionis: q̄ sic
theologi dicit. Duplex est amor: quo pos-
sumus deū diligere sive amare. Unus est
amor naturalis: alter vero gratuitus. Et
istoz amorū est triplex differētia. Prima
est ex pre cause principalis. Secūda est ex p-
te obiecti formalis. Tercia est ex pte effe-
ctus finalis. **Prima ergo ex pre cause est**
ista: qz amor dei naturalis p̄cedit a natu-
ra: s̄ gratuit⁹ a gra dei. **Declarā. Nā quē-**
libet creatura suo mō amat deū/ etiā plus
q̄ seipsam: insensibilia quidē naturaliter.
Bura aialia sensitiue. Creatura s̄o ratio-
nalis p̄ amorē intellectuāle/ q̄ dilectio d̄-
icitur: qz bonū est qd̄ oia appetunt implici-
te et explicite: et ipm bonū est de⁹. **Quā-**
qd̄ em̄ appetit sine suū p̄pter que est sc̄d
omnia sunt ordinata in deū sicut in finē.
Prover. xvj. Uniūersa p̄p̄ semetipm opa-
tus est d̄ns. Ipse em̄ de⁹ est cā efficiēs et fi-
nalis oim. **Apoē. j. Ego sūz alpha et ω. p̄-**
ceptū et finis. q̄ naturalit̄ oia appetit deū/
et p̄ter amat ipm. **Itē ad idē. Quāqd̄**
ps naturali quadaz inclinatione operat̄
ad dilectionē totū/ etiā cuz piculo aut de-
trimēto p̄p̄rio. **Et p̄z cū aliquis exponit**
manū gladio ad defensionē capitis: ex quo
depēdet salus totū⁹ corpus. Unū naturale
est/ vt q̄libet ps suo mō plus amet totūm
q̄ seipsam. Unū em̄ hanc naturāle rōnem/
et p̄m politicā virtutē: bonus eius mō est

periculo se exponit p bono comunt. Conh
 cordat lex civilis: q dicit. Q filius qui oc
 cidit patre aut pater filiu p patrie defensi
 one no solus sine scelere est: sed etia pmo
 ei afficiendu ocs constituerit. ff. de reli. et
 fump. fu. l. minime. Sic z medicus p con
 servatione totius corporis pcedit mebruz
 putridu: z iuder p conservatioe reipubli
 ce codenat malefactoroz: qz expedit reipu
 blice vt maleficia puniatur. ff. ad. l. aquil.
 ita vulnerat: z de sen. exto. vt fame. Un
 bonu quanto comunius: tanto diutius.
 Manifestu est autē q deo est bonu comu
 ne totius uniuersi z omniu partiu eius: z
 is natural dilectioe quilibet creatura ma
 gis diligit deū q seipam. Et sic prz q ista
 dilectio pcedit a natura. Gratuita vero
 dilectio pcedit a gratia dei. nam hec dilec
 ctio dicit ebaritas: que est prus theologi
 ca: deo a solo deo infundit. Et dicit theo
 logica a theos qd est deus. Unde Ro. v.
 Ebaritas dei diffusa est in cordibus nris
 per spm scm qui dat est nobis. Secunda
 differentia est ex parte obiecti formalis:
 quia obiectu formale dilectionis natura
 lis dei est ipse deus dilectus inquantu est
 principiu totu esse. Sed obiectu gratul
 te dilectiois: que est ebaritas: est deus in
 tantu est obiectu beatitudinis. quia finis
 intentus a dilige deum/est frui deo/no
 vri. vt dicit Aug. in. j. de doctrina christia
 na. z magister in. j. sentē. Tertia differentia
 est ex parte effectus finalis: quia prima di
 lectio no est meritoria. quia in naturalibz
 neqz meremur neqz demeremur. s; gratul
 ta dilectio est meritoria vite eterne. Luce
 x. Dignus est operarius mercede sua. Et
 Joa. xiiii. Qui diligit me diliget a patre
 meo: z ego diliga euz z manifestabo ei me
 ipsum. His ergo suppositis est notanduz
 q si querit vtruz possimus in hac vita co
 gnoscere vtru deū diligamus: Responde
 dum est duplici conclusione. Prima co
 clusio est. Qz si querit de prima dilectioe
 naturali: tunc dicendū est q sic/perrones
 supra positas. qz vt dicit secūda ratio: vna
 queqz ps naturalit plus amat suo modo
 totu q seipam. Secūda conclusio est. q lo
 quendo de gratuita dilectioe: tūc triplicif
 distinguedū est. p m q tripliciter pōt aliqd
 sciri. vt notat Tho. i. q. c. ij. ar. v.

Primo p reuelationē diuinale.
 Secdo p certificationē humanalē
 Tertio p psumptionē cōiecturalē.
 Primo mō rē. Hoc mō pōt aliqd sciri
 in hac vita se diligere deū ex charitate: ex
 reuelatioe diuina. Et hoc contingit qnqz/
 suis raro. sicut prz de Abraam/ cui dixit
 deus. Nunc cognoui. i. cognoscerete feci/
 q timeas deuz. Gen. xxi. Et loquit de tū
 more casto: q no est sine charitate. Eccl. i.
 Qui timetis deuz diligit illū. Jē ps.
 xvij. Timor domini sanet pmanet in se
 culū seculi. vt ponit scrus Tho. vbi supra.
 Sic pōt dici de Moyse/ cui dixit dñs. In
 uenisti gram corā me. Et infra. Ostendā
 omne bonū tibi. Exo. xxxij. Sic reuelauit
 deus Bagdalene/ cū dixit. Dimissa sunt
 ei pctā multa qm dilexit multū. Luc. vii.
 Sic z Paulo/ cui dixit dñs. Sufficit tibi
 gra mea. ij. Cor. xij. Jrez. i. Cor. ij. Nos
 autē no spm hui mundi accepim/ sed spm
 q ex deo est: vt sciamus q a deo data sunt
 nobis. Jrez Rom. viij. Quis nos sepabit
 a charitate christi: tribulatio an angustia
 z. Et subdit. Certū sum em q neqz mors
 neqz vita/ neqz angell/ neqz principat/ neqz
 virtutes/ neqz instantia/ neqz futura/ neqz
 for. neqz al. neqz pfun. neqz creatura aliq
 poterit nos separe a charitate dei/ q est in
 chzo iesu dño nro. Sic bte virgin/ cui dixit
 ctū est. Ave gra plena. Luc. j. Secūdo
 mō pōt aliqd sciri p humanalez certifica
 tionē. Et fm hoc dicendū q no pōt aliqd
 p certo scire q dentū diligit ex charitate.
 Et hoc pbat rōne z auctoritate. Ratio q
 dē est pphica: vt p pbm de sensu z sensato
 dñs em nra cognitio ortū habet a sensu.
 Nulla em scietia/ nulla ars liberalis neqz
 mechanica sciri pōt nisi mediāte sensu: sed
 nec fides habet nisi p sensuz. Si querat a
 nobis. Creditis q deo sit vn? z trin? Re
 spōdebitis ita. Et vñ hoc scit/ nisi qz hic
 audiuistis. sic de alijs articulis fidei. Dic
 practice. Un Rom. x. Ergo fides ex aud
 tu: auditus autē p verbū chri. Hodo ad p
 postū. Amor seu ebaritas quā habemus
 ad deū/ nullo sensu pōpi potest. Non em
 p sensum vñtus: quia p hunc sensum soluz
 colorata pōpimus. Ebaritas no est color
 rata: qz nec viridis ē/ nec rubea/ nec alba
 z. q hoc mō sciri no pōt. Job. ix. Si vene
 7 14

De oratione dnica

rit ad me. s. deus p charitate z gratia non
videbo illum: si abierit no intelligas. **R**el
p sensum auditus: quia p hunc sensum so
lum vocē vel sonū percipimus. **C**haritas
autē dei non est vox nec sonus: quis instru
mentū ipsi? sit vox. s. p dicator. **E**t fm hoc
dicit Joā. iij. Spiritus vbi vult spirat: et
vocem eius audis z nescis vbi veniat aut
quo vadat. **T**ertio no pōt percipi per sen
sum gustus: quia no habz sapore nec ama
rum nec dulce zc. **Q**uarto nec per sensum
odoratus: quia no habet odore. **Q**uinto
nec p sensum tactus: quia tangi no potest
euz sit res spūalis/no corporalis: ergo nul
lo sensu percipi et cōsequēter nec intelligi
potest. **F**iat ergo ratio formalis. **N**ullius
rei cognitio haberi pōt nisi per sensus: sed
charitas dei percipi sensu non pōt. ergo zc.
Ideo dicit. j. **C**oz. ij. **Q**ue dei sunt nemo
cognovit nisi spiritus dei. **P**atet ratio. **A**u
ctoitas **E**cclē. ij. **S**unt iusti atqz sapien
tes/ z opera eoz in manu dei: z tamen ne
scit homo vtrū odio vel amore dignus sit:
sed oia in futurū servantur incerta. **I**tem
Job. ij. **E**t si simplex fuerit/ hoc spm igno
rat ania mea. **I**tem apłs. j. **C**oz. iij. **N**i
hil mihi pletus sum: sed no in h iustificat?
sum: qui aures iudicat me/ dñs est. **I**tem
ps. **D**elicta qe intelligit/ ab occultis me/
is munda me. **E**t sic patet conclusio. **B**ene
tamē pōt homo scire p certo q non diligit
deū ex charitate. sicut est ille qui tenet con
tubinaz. z ille q facit vsuras. z ille q odit
proximū suū. z ille qui vult vindicari con
tra proximū suū zc. **E**t ideo cōdenandus
est ille tanqz piurus: qui iurat se immunem
a delicto: quia iuramentū hoc temerariuz
est. sicut habet in. c. fi. de pur. cano. **E**t ex
hoc habem? q quilibet homo qntūcumqz
seruus: semp debz stare in timore z in suspi
tione de seipso. nūquid. s. sit acceptus deo
z cōsequēter fuerit remissione peccatoz.
Ideo **E**ccl. v. **D**e ppiriariu peccatoz noli
esse sine metu. **E**t ad istuz timorē inducit
nos duplex ratio. **P**rima de p̄senti. **S**ecūda
de futuro. **D**e p̄senti quidē: quia incertuz
est an homo nunc habeat gratiā. **D**e futu
ro pō: qz nescit an salu? erit/ quis scit/ p
certo se habere gratiā in p̄senti. **N**am z
Judas habuit gratiā et postea damnat?
est. **I**deo **D**avid. **C**onfige timore tuo car

nes meas: a iudi. em tuis timui. **T**er
tio modo pōt aliquid sciri p p̄sumptōez
p̄lecturales: z hoc modo possumus scire. s.
p̄sumēdo q diligamus deū ex charitate
Ro. vij. **I**ple em spiritus testimoniū red
dit spiritui nro q sumus filij dei zc. **S**ic
aures octo signa huius p̄sumptionis per
que scz possumus p̄sumere verisimiliter
nos deum diligere.

Prio ab intellectu: q sunt cogitāōez
Secūda a memoria: q sunt recordāōez
Tertio a voluntate: q sunt opāōez
Quarto a cōcupiscentiā: q sunt lectāōez

lectationes.

Quinto ab irascibilitā: q sunt tolerāōez

Sexto ab auditu: a quo sunt auditiōez

Septimo a lingua: q sunt locutiones

Octavo a manu: q sunt largitiōez.

Primū signū est ab intellectu zc. **N**az

semper homo plus cogitat d̄ eis quos plus

amat. **M**arib. vij. **U**bi est r̄belanus re?

ibi est z cor tuū. **U**nde si homo exponit lib

benter intellectu suū ad cogitādū de deo

plus q̄ z alijs rebus/ z intelligēdū deū:

signū est q diligit deus. **U**erbi gratiā **S**ci

dilectatur homo plus legere z intelligere

libros sanctos qui de deo loquuntur: sicut

est biblia z libri doctorum catholicorū. **S**icut

est **A**ug? de civi. dei. **M**oralia **B**regio.

epistole **H**ieronymi. et alij libri sancti.

gnū est q diligit deus ex charitate. **S**i ve

ro homo non sit capax intelligēdi hos li

bros/ si sepe cogitat de deo: signū est vni

ni amoris. **U**nde sequit illud **J**oā. ij. **D**e

mine si tu sustulisti eum/ dicito mihi. **E**t

cit glo. **N**on dicit quē: quia hoc in amāto

let agere vis amoris: vt quē semp cogitat

nullum aliuz ignorare credat. **C**ontra de

illo qui delectatur studere in libris pagā

nozum z poetaruz: signū est q non diligit

deum/ sed potius seruitur diabolo. **U**nde

Ido. in lib. sentē. z in decretis. xxxvij. c.

Ido prohibet christiano legere signūta

poetarū: quia per oblectationē fabularū

nimū mentē excitant ad incontinentia libid

nū. **N**on em soluz thura offerendo demol

nibus imolatur: sed etiaz eoz dicta libe

rius capiēdo. **H**ec ille. **I**deo videm? vt

plurimū tales malos esse christianos: nec

mirū: quia butulmōi homines sunt tales

quales libri quos legūt. **N**am sicut hi qui

student in libris legistaz per aliqd tempus
sunt legitime: sicut qui studet in libris me-
dicorum sunt medici: sic philosophorum sunt
philosophi: sic theologorum sunt theologi. Sic
ergo et qui studet in libris paganorum de va-
nitate tractantium sunt pagani: quia ex co-
tinuis actibus generat habitus. ¶ Secun-
dum signum est a memoria: a qua sunt recor-
dationes: quia semper homo recordatur illi-
tus rei quam diligit: et quanto magis eam
diligit: tanto sepius recordatur eam delecta-
tione. sicut David ps. Memor fui dei et
delectatus sum etc. Sic Tobias docebat
filium suum dicens. Omnibus diebus vite tue
semper habeto in mente deum. Tob. iij. Sic
inuitat nos christus dicens anime. Recor-
dare pauperatis mee et transgressionis et
abstinentie et felle. Et respondet anima dicit
gen. 9. Memoria memor ero et tace-
bit in memoria mea. Thren. iij. Sed hodie
conqueri potest deus aduersus nos dicens.
Oblivioni dabo: sicut tanquam mortuum a corde.
Sed ve illis qui obliuiscunt deum: nam pergit
eis illud quod dicit Aug. Hoc tunc iudicio ple-
tus perdit: ut sic dum uiueret oblitus est dei:
ita dum moritur obliuiscatur sui. Dic praece-
ptum: quia tales ueniunt ad mortem: amicos fren-
tium uel obdurati: et obcecari: ita ut nihil
curent de anima sua: sicut nec de terreo pede
quandoque desperant se: et sic moriuntur.
Nota de illo mercatore qui dum esset infir-
mus: et sollicitaret ab amicis et consanguini-
s: ut pseteretur et conderet testamentum
cum diu restitisset tandem dixit testamentum
meum est: quia bona mea relinquo. Hanc et
anima diabolo: et sic defunctus est. Et sic
seruat in talibus regula theologice: que ha-
bet. Per que quis peccat per hec et torquetur.
Sap. xij. Et regula tur. civilis que ha-
bet. Quod quisque turis in alium statuit ipse
eodem iure utatur. c. Cum omnes. de consti-
tutio. ¶ Tertium signum est a voluntate: a
qua sunt operationes. Nam quando quis in-
uenit se promptam habere voluntatem ad ob-
bediendum diuinis mandatis. Hoc man-
festum est signum diuini amoris: iuxta illud
Jo. xij. Si quis diligit me sermonem meum
seruabit: et ibidem qui habet mandata mea et
seruat ea: ille est qui diligit me. Unde est quod
philosophus dicit: quod signum generat habitus est
prompte et delectabilis operari. De his tri-

bus dicit Bar. xij. Diliges dominum deum tuum
ex toto corde tuo. i. intellectu: et ex tota ani-
ma tua. i. uoluntate: et in tota mente tua. i.
memoria. ¶ Quartum signum est a percepti-
bili: a qua sunt delectationes sensitiue: quod
reprimere quis conatur: ut preseruet se a
futuris delectationibus: et de peccatis commissis
doleret: signum est diuini amoris. ps. Cor-
dum tuorum et humilitatum deus non despicies. Jer.
ij. Cor. vij. Que sunt in deum tristitia est pe-
nitentia et salute stabilem operat. Exem-
plum in Bagdalena que ex tristitia peccato-
rum suorum: acquisiuit magnam culmen amori-
s diuini: de qua cantat ecclesia. Post fluxum
re carnis scadala fite ex lebere fialia i vas
translata glie de uase pumelic. ¶ Quintum
signum est ab irascibili: a qua sunt tolleratio-
nes. i. passionum et aduersitatum: quia si homo
libenter patitur aduersa per deo signum
diuini amoris est: qui periturus tribulatio-
ne sicut aurum in fornace. Unde de diligentibus
deum dicit Sap. iij. Langue aurum in
fornace probauit illos: sed deus et quali homo
locustis hostiam accepit illos. Unde et ex-
emplum habemus a domino qui dixit Pet-
ro. Lalicem quem dedisti mihi pater meus:
non uis ut bibam illum? Jo. xij. Unde
si in tribulatione quis positus deficit per
impatientiam uel desperationem: signum est
quod non amat deum. Nam ut ait Greg. in ps.
in moral. pena quippe interrogat si quis
ueraciter amat. Si autem fortiter siue pa-
cienter sustinet: signum est amoris. Lati-
ultimo. Aque multe non potuerunt extrin-
guere charitatem: nec flumina obruere il-
lam. Item Rom. vij. Quis nos separa-
bit a charitate christi etc. Exemplum in eu-
gelio hodierno de tentatione domini etc.
¶ Sextum signum est ab auditu: quod si libe-
ter quis audit de deo: signum est charitatis:
alias secus. Jo. vij. Qui ex deo est
uerba dei audit. propterea uos non auditis
quia ex deo non estis. Nota contra illos
qui non ueniunt ad audiendum sermones:
et libentius ad theatrum quam ad ecclesiam
vadunt. Contra de Bagdalena dicitur quod
stabat secus pedes domini et audiebat uerba
illius. Lu. t. ¶ Septimum signum est a lingu-
gua: quia libenter homo loquitur de re quam
diligit. etc. Ideo Barth. xij. Bonus homo
de bono thesauro profert bona: et malus
y liij

De oratiōe dñica

hō de malo thesauro pferit mala. Nota cōtra mulieres q̄ dimissis locutionib; de otinis/ inserūt se locutionib; et verbis otiosis/ z de vanitatib; mundi: et qd̄ deterius est/ detrahūt alijs: adinstar filioꝝ israel. q̄ nauſeantes māna/ desiderabant allia z ce pas egypti. Num. xj. ¶ Octauū signum est a manu: a qua sunt largitiōnes. Quī si homo libēter dat elemosynas pauperib; ppter deū: signū manifestū est diuini amoris. Ean. vlti. Si dederit homo oēm substantiā domus sue p dilectiōe: quasi nihil despiciet eaz. Ecōtra vero dicit de auaris i. Jo. iij. Qui habuerit substantiā mundi hui; / z viderit fratrem suū necessitatē habere: z clausērit viscera sua ab eo: quō charitas dei manet in illo:

Quare deus sit adorandus et honorandus. Sermo x.

Dñster noster.

Supra dictū est q̄ deus amandus est: q̄ pater noster est: z q̄ est pater/ etiā honorandus est. Iō sequit̄ p̄dicare de dei honoratiōe siue adoratiōe: quā multi christiani nō exhibent ipsi deo sicut debent. Et tō ipse cōquerit dices per Malachia p̄phetā. Filius honorat patrem z seruus dñm suū. Si ergo pater ego sum: vbi est honor meus: z si dñs ego sum: vbi est timor meus: dicit dñs exercitū. Malachie. i. Salutes virgo zc. Circa hāc materā tres cōsideratiōes occurrūt faciēde.

Prima quare de; sit adorandus. Secūda vtrū solus deus sit adorandus. Tercia qualiter seu quō sit adorandus. Circa primū notandū q̄ de; multiplici rōne est adorandus z honorandus: z quibus nō valeat intellectus noster cōsiderare oēs rōnes quib; deus sit adorandus cū sint infiniti p modulo pauca: nre adducemus sex rōnes fm q̄ sex sunt cause ppter quas debet alicui hōi reuerētia et honor.

Primo est ppter potentiā excellentē. Secūdo ppter scientiā eminentē. Tertio ppter sanctitatē informantē. Quarto ppter dignitatē p̄fulgentē. Quinto ppter dignitatē sublimantē.

Sexto ppter vilitatē puenientē. Prima ergo causa qua honor seu reuerētia est alicui exhibēda: est ppter potentiā excellentē. Hac d̄ causa nos nō solū imperatores z reges/ sed etiā officiales honoremus: ppter hoc Petrus ap̄s/ p̄cepit honorari reges dicens. Deū timete: regē honorificate. i. Pet. ij. Et ap̄s p̄cepit seruitoribus vt dominos suos honorēt/ dicitis. Quicumq; sunt sub iugo serui: dominos suos oī honore dignos arbitrent. i. Tim. ij. Nota omni honore/ supple licito et honesto: vt dicit̄ infra primo sermone. Ite omni honore. s. cordis/ nō displicēdo: vltis reuerētē loq̄ndo/ z operis humiliter seruando. Hac ergo rōne de; summe honorandus est: quia ei; potētia nullis limitibus angustat/ sed infinita est. Sicut patet in opere creatiōis: per qd̄ de nihilo omnia p̄duxit. in quo tam magna potestas ostenditur/ q̄ p̄bi antiqui illā nō intellexerunt. Ps. Ipse dixit z facta sunt. Et ppter hoc dicit̄ omnipotēs: a quo oīs alia potestas spiritualis z tēporalis p̄cedit tanq̄ a fonte infinito oīs potētie. Quid em̄ sunt imperatores reges z mūdi principes/ nisi officiales dei: Auctoritas. Omnis autē potestas sublimiorib; subdita sit. Non em̄ potestas nisi a deo: q̄ autē sūt a deo ordinatiōni relictis. Ro. xij. z ij. q. iij. qui resistit potestati/ dei resistit. Nota non est prās nisi a deo. Aug. scz iudente vel sinēte. xij. q. i. quid culpatur. vij. q. j. audaciter. Iudete sicut dem deo/ est potestas iustas: sinēte vero tyrannica. Unde ait dñs Plato. Nō haberes potestātē vllā in me/ nisi tibi vata cōtra de super. Joā. xij. Et nota q̄ ex diuina potestate quasi ex fonte quodā/ p̄uenit duplex potestas in nobis. s. spiritualis z temporalis. Et prima est melior q̄ secūda: vt habet in. c. solite. d̄ ma. z obe. z vtraq; fuit in christo. Est ergo de; omnipotēs. Ideo Dñster. xij. Domine deus omnipotēs: in ditione tua cuncta sunt posita: et nō est qui possit tue resistere voluntati: tu fecisti celū z terrā z quicqd̄ celi ambitu cōtinet: dñs vnīuersoz tu es. Nota cūcta. nō sūt deo dominis tpalibus. Dic regi q̄ faciat iure vctos/ plure/ mare quietere/ z terrā gemitare/ ignē frigidere zc. Iō cārat. ecc̄la